

Storytelling on Labour Law

เรียบเรียง - อรรถพล มนัสไพบุคลย์

หยิก เมืองแมน/แทน พันทาง/จ่าง ตระกูล/พูน ไพริน/ถวิล จำเพาะ
ผาด มะนาว/พราว สะเทก/แตง ตะโพน/โพน บ้านสุข/โทสุข/ทองดี กระบุง

เรื่องที่ 20 : ให้เงินสวัสดิการอย่างไร .. ไม่เป็นค่าจ้าง

“ไม่ถ่ายนะ”

หยิก เมืองแมน ตอบรุ่นน้อง HR จากบริษัทต่าง ๆ ที่มาเข้าประชุม
ประจำเดือนของชมรมบริหารงานบุคคลฉิมนคร

บทกฎหมาย : พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 5

ความหมายของคำว่า “ค่าจ้าง” ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

ค่าจ้าง หมายความว่า เงินที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันจ่ายเป็น
ค่าตอบแทนในการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาการทำงานปกติเป็น
รายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือระยะเวลาอื่น หรือจ่ายให้โดย
คำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ในเวลาทำงานปกติของวันทำงาน และ
ให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างในวันหยุดและวันลาที่ลูกจ้าง
มิได้ทำงาน แต่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้

ตัวอย่างคำพิพากษาคดีแรงงาน :

1. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3555 / 2557 ข้อเท็จจริงที่รับกันตามอุทธรณ์ของจำเลยและคำแก้อุทธรณ์ของโจทก์ปรากฏว่า เงินค่าเช่าบ้าน คือ เงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยตามสัญญาจ้างเอกสารหมายเลข 4 ซึ่งระบุไว้ในข้อ 4 (จ) ได้ความว่า จำเลยจะจ่ายเงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยให้โจทก์เดือนละ 24,000 บาท หากจำเลยเป็นจำเลยสามารถจัดหาที่พักอาศัยให้โจทก์ โจทก์จะไม่มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และเงินดังกล่าวสามารถถูกยกเลิกได้โดยจำเลยจะบอกกล่าวล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเวลา 1 เดือน

ดังนั้นย่อมเห็นได้ว่าค่าเช่าบ้านที่จำเลยจ่ายให้โจทก์เดือนละ 24,000 บาท นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัย ไม่ใช่จ่ายเพื่อตอบแทนการทำงานเวลาทำงานปกติ อันเป็นสวัสดิการที่นายจ้างจัดให้แก่ลูกจ้างจึงไม่ถือว่าเป็นค่าจ้าง

วัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัย

ไม่ใช่จ่ายเพื่อตอบแทนการทำงาน
เวลาทำงานปกติ

2. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9969 / 2559 จำเลยที่ 1 จ่ายค่าเดินทางให้แก่โจทก์ในแต่ละเดือนตามจำนวนวันที่ออกไปทำงานนอกบริษัท หากไม่ได้ออกไปทำงานก็จะไม่ได้รับเงินดังกล่าว โดยจ่ายในอัตราตามที่ระบุในระเบียบของจำเลยที่เอกสารหมายเลข 1 ซึ่งมีนโยบายเกี่ยวกับการเดินทางระบุไว้ได้ความว่า

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการเดินทางโดยมีค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม เพื่อกำกับดูแลให้มีการอนุมัติค่าใช้จ่ายในการเดินทางอย่างเหมาะสม และเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการขอเบิกและเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยค่าเดินทางในส่วนของพนักงานฝ่ายขาย อ้างถึงนโยบายการเดินทางภายในประเทศและ มีการปรับอัตราค่าเดินทางจากการสำรวจ สถานการณ์ของราคาน้ำมันในตลาด กำหนดให้ พนักงานในระดับผู้แทนขาย ผู้แทนขายอาวุโส และ หัวหน้าพนักงานขาย ได้รับค่าเดินทางต่อวันในอัตรา แตกต่างกันตามตำแหน่งและอัตราแตกต่างกันในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ดังนั้นแม้ระเบียบของจำเลยที่ 1 ดังกล่าวจะกำหนด อัตราค่าเดินทางไว้แน่นอนต่อวัน ตามตำแหน่งและ พื้นที่จังหวัดที่ออกไปปฏิบัติงานก็ตาม แต่อัตรา ค่าเดินทางที่จำเลยที่ 1 กำหนดก็คำนึงถึงความจำเป็น ในการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมสำหรับการเดินทาง และ หากพนักงานไม่ได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่นอกบริษัท ก็ย่อมจะไม่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น จำเลยที่ 1 จึงไม่จ่าย ค่าเดินทางให้แก่พนักงานในกรณีที่ไม่ได้ออกไปปฏิบัติ หน้าที่นอกบริษัท

อันแสดงให้เห็นว่าการจ่ายค่าเดินทางมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางออกไปปฏิบัติ หน้าที่นอกบริษัทตามจริงเท่านั้น มิใช่เพื่อตอบแทน ในการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาการ ทำงานปกติ ค่าเดินทางจึงมิใช่ค่าจ้าง

วิเคราะห์คำพิพากษากฎีกา เพื่อใช้ ในทางปฏิบัติในการบริหารบุคคล :

1. เงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้าง หากมีลักษณะ เหมาะจ่าย จ่ายทุกเดือนเท่ากัน ไม่ต้องมีใบเสร็จ มาประกอบการพิจารณา มีโอกาสเป็นค่าจ้าง
2. หากนายจ้างจ่ายเป็นการช่วยเหลือลูกจ้างตามที่ ลูกจ้างได้จ่ายไปจริง ต้องมีใบเสร็จมาแสดง อาจกำหนดขั้นสูง มีโอกาสเป็นสวัสดิการ หรือเงิน จ่ายคืนลูกจ้าง ไม่ใช่ค่าจ้าง
3. คำพิพากษากฎีกาทั้ง 2 เรื่อง นายจ้างมีกติกาย่ำ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเทียบเคียงกับที่ลูกจ้าง จ่ายจริง มีเจตนาให้เป็นสวัสดิการ มีข้อเท็จจริง อื่นๆ เทียบเคียงให้เห็นเจตนาปรากฏของนายจ้าง เช่น เรื่องค่าเช่าบ้าน เป็นเพราะลูกจ้างไม่มี บ้านพักอาศัย หรือไม่ใช่คนท้องถิ่น มีภูมิลำเนาอยู่ ต่างจังหวัด หรือบ้านพักของบริษัทมีลูกจ้างคนอื่น พักเต็ม คนนี้เลยต้องจ่ายค่าเช่าบ้านให้ไปก่อน แต่ถ้าบ้านพักของบริษัทว่างแล้ว สามารถยกเลิก การให้ เป็นต้น

คำพิพากษาฎีกาอื่นที่เกี่ยวข้อง :

1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13730 / 2558

ค่าคอมมิชชั่นเป็นเงินที่ลูกจ้างได้รับจากการจำหน่ายสินค้า จะได้รับมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนยอดขายที่ลูกจ้างสามารถขายได้ เป็นเงินที่จ่ายให้เป็นการตอบแทนการทำงานโดยตรงโดยคิดตามผลงานที่ทำได้ จึงเป็นค่าจ้างตามผลงาน

2) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2863 / 2552

เงินคอมมิชชั่นเป็นเงินที่ลูกจ้างได้รับจากการจำหน่ายสินค้าของนายจ้างซึ่งคิดคำนวณจากยอดสินค้าที่ลูกจ้างจำหน่ายได้ในแต่ละเดือน ค่าคอมมิชชั่นนี้ลูกจ้างจะได้รับมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนยอดขายที่ลูกจ้างสามารถขายได้ ค่าคอมมิชชั่นเป็นเงินส่วนหนึ่งที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนในการทำงานโดยคิดตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ จึงเป็นค่าจ้างตามผลงานตามมาตรา 5

หมายเหตุผู้เรียบเรียง >>> หากนายจ้างตั้งเป้าการขาย ลูกจ้างทำยอดขายถึงเป้า จึงได้ ไม่ถึง ไม่ได้ และ เป้าหมายต้องสูงแบบต้องใช้ความพยายามยิ่งขึ้นจากปกติ ไม่ใช่ค่าจ้าง

3) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8211 / 2550

เดิมนายจ้างจัดรถยนต์ประจำตำแหน่งให้ลูกจ้าง ต่อมานายจ้างยกเลิกรถยนต์ประจำตำแหน่งแล้วจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างเดือนละ 20,000 บาท เพื่อให้ลูกจ้างนำเงินดังกล่าวไปซื้อหรือเช่ารถยนต์สำหรับใช้งานแทนรถยนต์ประจำตำแหน่งที่ยกเลิก การจัดรถยนต์ประจำตำแหน่งเป็นสวัสดิการและการจ่ายเงินเดือนละ 20,000 บาท แทน จึงเป็นการจ่ายเพื่อสวัสดิการ มิใช่เงินที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันจ่ายเป็นค่าตอบแทนการทำงานตามสัญญาจ้างสำหรับระยะเวลาทำงานปกติเป็นรายเดือน มิใช่ค่าจ้าง

หมายเหตุผู้เรียบเรียง >>> ต้องพิจารณาถึง story เรื่องราว ที่มาในอดีตประกอบด้วย

ถ้ามีข้าวเพียงถ้วยเดียว
ก็ช่วยใครไม่ได้

อรรถพล มนัสไพบุคลย์

สำนักกฎหมาย บริษัท กรุงเทพนิธิการ จำกัด